

LBRIS

We know
books

INSTANT KARMA

ZIUA ÎN CARE TOTUL S-A SCHIMBAT

București, 2023

Cuprins

Omagiu	i
Prolog	1
Trezește-te și savurează parfumul cafelei	17
Ridiculizarea	97
Opoziție violentă	221
De la sine înțeleș	353
Ziua următoare	391
Dedicație	409
Nota autorului	411
Despre autor	413

Ziua precedentă
Omni, Colorado

Nimeni nu-și putea aminti când a venit gurul să locuiască pe vârful muntelui. La o oarecare distanță de micul, dar pitorescul oraș Omni, casa lui era cu puțin mai mult decât o baracă de vară, fără telefon, televizor sau radio. Se hrănea simplu, cu legume și te miri ce altceva, din modesta indemnizație pe care o câștiga predând meditația.

Nu bea alcool și nici nu a fost văzut vreodată cumpărând vreun fel de bunătăți – indulgențe pe care majoritatea oamenilor le considerau necesare pentru a dobândi un sentiment de mulțumire.

Era un bărbat de vârstă indefinită, care părea să aibă vreo cincizeci și ceva de ani, dar putea foarte bine să fi fost mai în vârstă, era o ființă cu puține nevoi. Dar dacă vreunul dintre bunii orașeni din Omni, – sau chiar și dintre cei mai puțin buni – era întrebat cine era cea mai fericită persoană pe care o cunoșteau, ar fi răspuns imediat și în unanimitate: „Lama Tashi.“

Deși locuința sa era izolată, nu departe de Parcul Național din Munții Stâncoși, gurul nu era un singuratic. El ținea cursuri săptămânale la Centrul de meditație Lone Pine. De câteva ori pe lună venea în oraș pentru a-și aduna

proviziile frugale. Împingând un cărucior de cumpărături prin magazinul alimentar, când întâlnea o altă persoană, întotdeauna o privea în ochi, aplecându-și binevoitor capul și zâmbea. Și în astfel de momente se petrecea ceva remarcabil. Persoana care îi întâlnea privirea se topea.

Nu conta în ce stare de spirit se afla. Fie că era grăbită sau obosită sau își făcea conștiincioasă cumpărăturile de pe listă, când îl întâlnea pe Lama Tashi, fiecare avea parte de o tresărire bruscă.

O neașteptată și puternică reamintire a cine și ce este fiecare cu adevărat. Această experiență este greu de exprimat în cuvinte. Cum, dintr-o singură privire, fiecare ajungea să recunoască un adevăr important despre sine însuși. Era ca și cum acest om vedea fără efort dincolo de aparențele sub care de obicei ei se ascundeau, și reflecta o realitate mai vastă.

Oricare ar fi fost încercările cu care se confruntau, oricare ar fi fost constrângerile care îi preocupau acestea deveneau o simplă spumă la suprafața oceanului – efemere și inconsecvente în comparație cu realitatea nemărginită de dedesubt. Și atât de binevoitoare era expresia lui Lama Tashi, atât de sinceră era acceptarea sa încât ei simțeau un val de bucurie. În ochii lui căprui și calzi se afla toată încurajarea de care aveau nevoie că, dincolo de suprafață, în adâncime, totul era bine.

Efectul prezenței lui Lama Tashi a fost de așa manieră încât, chiar și în primele zile, el nu a fost niciodată subiectul suspiciunii pe care membrii comunităților mici o simt adesea în legătură cu străinii. Lama Tashi avea trăsături de origine asiatică, purta robe roșii și nu a pretins niciodată

că, deși trăia în lumea lor, era evident că nu făcea parte din ea. Dar nu a fost niciodată evitat pentru că era diferit. Dimpotrivă, a fost căutat în mod activ.

Pauline Taylor, care trăia la periferia orașului împreună cu o menajerie de animale pe care le salvase, era cu ochii în patru după vechiul Volvo-ul de culoare verde-lămâie al lui Lama Tashi, pe drumul spre oraș, plecând de acasă la momentul cel mai potrivit pentru a pune la cale o întâlnire cu el. Cu lacrimi în ochi, ea a povestit oricui voia să asculte că nu a mai simțit vreodată o asemenea dragoste necondiționată ca atunci când l-a întâlnit pentru prima dată pe Lama Tashi la raionul cu detergenți de uz casnic.

Profesorul Hawke, pensionat de la Princeton, care refuzase să se coboare din punct de vedere intelectual la nivelul majorității, obișnuia să se agățe de Lama Tashi de fiecare dată când îl vedea, insistând să i se alăture la o cafea la The Good Roast și cerându-i răspunsuri la întrebări complexe de mecanică cuantică.

Chiar și Margarita Moore, ale cărei păreri ferme bine cunoscute despre oricine nu era născut din nou, heterosexual și o susținătoare ferventă a celui de-al Doilea amendament, a fost văzută odată ținându-se de mână cu Lama Tashi în fața bisericii sale, fiind de acord cu ardoare că există doar o singură realitate unică, iar dacă dorim să o experimentăm, mai întâi trebuie să renunțăm la a ne agăța de imaginea de sine. În acel moment, ceea ce i-a spus gurul părea – chiar și pentru ea – să fie atât de coplesitor de evident, încât nu avea cum să nu fie de acord.

În câteva ore, pe măsură ce impactul prezenței lui a început să se disipeze, ea a alunecat înapoi în convingerile ei obișnuite. Dar în acel moment ce extraordinară a fost viziunea pe care o avusese!

Lama Tashi era atât de popular în oraș, încât oamenii glumeau despre cum susținerea unui astfel de guru de pe munte ar fi garantul unui succes electoral. Când cineva l-a întrebat dacă nu cumva el însuși ar putea lua în considerare să candideze pentru o funcție, fața lui s-a încrețit, barba sa de argint s-a clătinat și a râs cu poftă, ca și cum sugestia ar fi fost deliberat și hilar de idioată. Ceea ce, într-un fel, era. Dar într-un alt fel, nu era.

Ideea de a-l avea pe Lama Tashi ca reprezentant al lor în Primărie sau în Congres sau chiar – de ce nu? – în Senat, a fost o idee care odată sugerată a refuzat să dispară. Din când în când, cineva îl întreba „Ai vrea să fii primarul nostru, Lama Tashi?”. Sau „Ai vrea să candidezi pentru Congres?”. Iar el răspundea întotdeauna în același mod enigmatic. Își privea interlocutorul în ochi cu o expresie caldă și încurajatoare și spunea: „Nu pui întrebarea corectă, prietene. Este important să punem o întrebare pertinentă dacă dorim să primim un răspuns pertinent“.

Deși Lama Tashi nu era un pustnic, el nu zăbovea atunci când venea la oraș, și nici nu frecventa cafenelele sau restaurantele decât dacă era practic târât acolo de persoane ca profesorul Hawke. Ca urmare, nimeni nu avea o idee despre practicile care au dat naștere la prezența sa specială, acea aură aparent magică pe care o emana oriunde mergea. De-a lungul anilor, în puținele ocazii în care fusese întrebat în ce crede, a răspuns într-un

mod ce era în beneficiul persoanei care îl întreba, folosind cuvinte ce ofereau cel mai prețios dintre toate darurile: speranța.

Lui Kathy Branton, o tânără care ascundea o copilărie traumatizată sub o aparență țepoasă, i-a spus pur și simplu că el crede în bunătatea iubirii. Dacă altcineva ar fi exprimat un astfel de sentiment siropos, Kathy s-ar fi enervat. Dar atât de neînfricată era prezența gurului, atât de fără rezerve compasiunea din ochii lui, încât ea a plecat de acolo simțindu-se în mod uimitor înălțată.

Întrebat de Maria Flavio, o catolică decăzută și foarte culpabilă, el a arătat în sus, spre locul unde cerul de primăvară făcea o boltă de un albastru pur de la un capăt la altul al orizontului. „Așa suntem noi“, îi spusese el. „Perfect limpezi. Nu contează ce nori trec sau cât de mult timp rămân, ei nu au puterea de a ne păta adevărata noastră natură. Care rămâne întotdeauna imaculată și strălucitoare.“

În timp ce Maria se îndepărta de locul întâlnirii lor, simțea o ușurință sublimă, ca și cum o povară pe care, fără să vrea, o purtase pe umeri toată viața ei fusese îndepărtată brusc și neașteptat.

Uneori, Lama Tashi nu folosea deloc cuvinte. Chemat de Darius Styles, fiul adolescent al lui Gwen și al lui Angelo, care suferea de paralizie cerebrală, Lama Tashi s-a apropiat de băiatul care stătea prăbușit în scaunul său cu roțile, în lumina soarelui în fața unui magazin, așteptându-și mama. Din punct de vedere fizic, corpul lui Darius era diform, dar nu prea era nimic în neregulă cu mintea lui. Îl mai văzuse pe Lama Tashi prin oraș, în hainele sale aparte.

În timp ce gurul s-a apropiat, Darius a pus

o întrebare prin anumite sunete pe care lama nu avea cum să le deslușească – cel puțin, nu prin intermediul auzului. Dar nu a contat. Lama Tashi a întins mâna, luându-l de mâna dreaptă, și l-a privit în ochi.

Pentru început, Darius a devenit într-un mod neîndemânatic conștient de sine, și nu doar din cauza faptului că se afla în prezența unui străin îmbrăcat în haine neobișnuite. Fiind mai sensibil decât majoritatea oamenilor la comunicarea non-verbală, era ceva în simpla bunătate a gurului care i s-a părut, la început, aproape prea mult de suportat.

Dar, după o vreme, Darius și-a ridicat privirea spre a-i întâlni ochii. Și când a făcut-o, nu a trecut mult timp până când a zâmbit și el. Ținându-se în continuare de lama cu propria mână dreaptă, s-a deplasat pe scaun, astfel încât cu mâna stângă a putut să se ridice și, cu vârful degetelor, să-i atingă inima.

Lama Tashi încuviință din cap.

Fusese unul dintre foarte puținele dialoguri fără însoțitor pe care Darius le avusese în viața lui. Și cel mai plin de sens.

În felul acesta, darul constant al lui Lama Tashi pentru oamenii printre care trăia era darul său de speranță. Speranța de a inspira putere de pătrundere și acceptare de sine. Speranța de a crea o transformare benefică.

*

La fel cum el a sfidat convențiile obișnuite ale credinței, a existat mereu o ambiguitate similară în

ceea ce privește motivul pentru care a ales să facă parte din comunitatea lor specială. Participanților de la Centrul de meditație Lone Pine le spunea că se afla acolo pentru a-i ajuta să experimenteze adevărata natură a minții lor. Lui Tom și Tina Jackson, vecinii săi de pe Vulture Peak Drive le-a explicat de ce cabana sa era un loc ideal pentru meditație.

Singura ființă căreia i-a dezvăluit mai profund adevărul a fost tovarășa sa de cabană, o pisică siameză pe nume Shanti. La fel ca multe alte ființe și situații din viața lui Lama Tashi, Shanti nu apăruse printr-un act deliberat din partea lui, ci în mod spontan. Într-o zi, ea a intrat pur și simplu pe fereastra deschisă în timp ce el medita și s-a ghemuit lângă el. Apoi ea a ales să nu mai plece.

Din când în când, Lama Tashi întindea mâna spre locul unde Shanti se scălda în soarele verii, pe pervazul ferestrei sale. Sau, seara, spre locul în care ea poate că se bronza în fața focului.

„Ah, da, acesta este cel mai frumos loc în care să aștepți, nu-i așa, draga mea Shanti?“, i-a mângâiat burtica luxuriantă. „Cel mai perfect loc pentru a ne aștepta timpul.“

Pentru ce anume își așteptau timpul, nu era un subiect pe care să-l dezvolte. Și nici nu-i păsa prea mult, atâta timp cât el continua să-și aștepte timpul cu ea. Și să o mângâie pe burtică, desigur.

În după-amiaza dinaintea celei mai extraordinare zile, Lama Tashi a pornit în direcția casei vecinului său. Faptul că locuia în cel mai îndepărtat capăt al lui Vulture Peak Drive, ceva mai sus decât reședința familiei Jackson, însemna că atunci când se mutase pentru prima dată acolo

cunoscuse destul de bine familia Jackson, de la distanță, cu câteva săptămâni înainte de a o fi întâlnit cu adevărat. Tom, înalt, cu umerii largi și drept ca o vergea, purta un aer de invincibilitate în jurul său, arătând în toate privințele ca un militar de rang înalt, recent pensionat. Tina, zveltă, vioaie și curajoasă, era mereu în mișcare. Când nu crea aranjamente florale extravagante pentru nunți, botezuri sau alte evenimente importante din comunitate, se ocupa de plantele ei. În special, se bucura foarte mult de florile superbe de salvie care înfloreau în coșurile suspendate care se întindeau pe toată lungimea balconului lor.

Tom și Tina erau genul de oameni pe care prietenii lor din armată veneau în mod constant să îi vadă. Casa lor era centrul petrecerilor. În timpul acelor primi ani, rareori a fost o seară de weekend în care balconul lor, care dădea spre aceeași priveliște panoramică precum și modesta verandă a lui Lama Tashi, să nu fie plin de foști camarazi și de soțiile lor. Bărbații se tratau cu multă cordialitate între ei, bătându-se cu căldură pe spate.

Distrația neîntreruptă de pe munte nu a perturbat rutina lui lama. Din când în când, câteva măsuri de muzică rătăcite sau râsetele care erau purtate de briza nopții nu erau niciodată suficiente pentru a-l împiedica să doarmă – de obicei, la ora 21:00 era în pat. Iar când se trezea pentru prima ședință de meditație a zilei, la ora 3 dimineața, contemplând liniștea imaculată a văii luminate de lună, era ca și cum ar fi fost singura persoană din lume.

De-a lungul deceniilor, socializarea de alături

a dispărut, Tom a început să se încovoie, iar Tina și-a încetinit ritmul. Nu mai era nici o scăpare de procesul de îmbătrânire, nu că îmbătrânirea ar fi explicat singură schimbările care se abătuseră asupra lui Tom – și, ca o consecință, asupra Tinei. Există un motiv mai tulburător pentru care fostul colonel își petrece atâtea ore de singurătate pe balcon, privind în noapte, cu un pahar de bourbon lângă el.

Ceva ce reușise să justifice, să reprime sau să ignore în cea mai mare parte a vieții sale profesionale profita de liniștea pensionării pentru a ieși din cufărul din subsol și aluneca în conștiința trează. Ceva care nu se dezvăluise înainte decât în cele mai urâte coșmaruri ale sale se strecura în momente neașteptate – și, odată întrezărit, îi devora toată atenția. Oribil, dezgustător, mizerabil, era ceva ce îi era destul de greu să recunoască față de el însuși, darămite față de altcineva.

Lama Tashi văzuse clar acest secret încă de la prima lor întâlnire. Acea ocazie fusese la câteva luni după sosirea sa, când își ducea coșul de gunoi la capătul drumului pentru colectarea săptămânală. Tom tocmai transportase pubela familiei Jackson în portbagajul unei camionete cu aspect robust. Întorcându-se pentru a-l vedea pe noul său vecin apropiindu-se, își luase instinctiv postura de militar de neatins.

Când Lama Tashi a întâlnit ochii albaștri și limpezi ai lui Tom, a văzut imediat ce era în inima lui – și expresia lui s-a umplut de compasiune.

Rușinat, Tom nu știa cum să răspundă. Niciodată nu se găsisse atât de complet transparent, mai ales în ceea ce privește cea mai mare dintre

toate ororile. Reușise atât de bine să o ascundă, încât se îndoia că cineva bănuia măcar că era acolo. Acum, fiind prins pe nepregătite de un bărbat de o virtute evidentă, nu știa cum să reacționeze. Cu siguranță nu era pregătit pentru valul de bunăvoință din inima lui Lama Tashi, care l-a făcut să se simtă atât stânjenit de sine, cât și complet nedemn. Așa că se retrăsese în spatele unui vâl de curtoazie elaborată, insistând să-l ducă pe Lama Tashi înapoi la el acasă, vorbind tot drumul despre politica de colectare a gunoiului din oraș.

Începând cu săptămâna următoare, Tom a trecut mereu pe la vecinul său pentru a colecta coșul de gunoi și pentru a i-l returna, odată golit, mai târziu în cursul zilei. După ce aveau loc cele mai grele căderi de zăpadă din timpul iernii, el curăța zăpada de pe Vulture Peak Drive, nu doar până la ușa din față a casei sale, ci și până la cea a lui Lama.

Dacă i s-ar fi cerut să se explice, Tom s-ar fi ridicat și ar fi vorbit despre importanța de a fi un bun vecin. Dar a fost mult mai profund decât atât. Odată, când își reparase propriul gard de piatră, Tom petrecuse, fără să i se ceară aceasta, o săptămână pentru a-l repara pe cel al lui Lama Tashi. Iar atunci când lama plecase într-o vizită de două luni în Himalaya, pentru a se reconecta cu bătrânul său guru, cu colegii și cu familia sa, se întorsese și își găsisse cabana nou și bine izolată, ceea ce avea să-l protejeze de cele mai grele geruri ale iernii arctice, precum și de căldura verii.

Lama Tashi își exprima întotdeauna aprecierea sinceră pentru bunătatea vecinului său, deși atât el, cât și Tom știau că nu recunoștința lui era ceea